

Інна ВІННИКОВА

*к.е.н, доцент кафедри менеджменту, кандидат економічних наук,
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

Данило ПОПОВ

*здобувач бакалаврського рівня вищої освіти
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

Inna VINNIKOVA

*Associate Professor of the Department of Management, Candidate of Economic Sciences
Vadym Hetman Kyiv National University of Economic
vinnikova.inna@kneu.edu.ua*

Danylo POPOV

*Bachelor's degree student of higher education
Vadym Hetman Kyiv National University of Economic
turbodan777@gmail.com*

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ БІЗНЕС - ОРГАНІЗАЦІЇ: МОЖЛИВОСТІ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE AS A TOOL FOR MANAGING AN ENTERPRISE'S INNOVATION ACTIVITIES: OPPORTUNITIES, CHALLENGES AND PROSPECTS

Анотація. Розглянуто роль штучного інтелекту як інструменту управління інноваційною діяльністю бізнес-організації. Визначено ключові можливості впровадження штучного інтелекту для підвищення ефективності бізнес-процесів, автоматизації управлінських рішень та розвитку інновацій. Окреслено основні виклики, зокрема етичні, технологічні та організаційні аспекти, а також перспективи подальшої інтеграції штучного інтелекту в корпоративне управління.

Ключові слова: штучний інтелект, інноваційна діяльність, управління підприємством, автоматизація, цифрова трансформація, бізнес-аналітика, конкурентоспроможність.

Abstract. The role of artificial intelligence as a tool for managing innovative activities of enterprises is considered. Key opportunities for implementing AI to increase the efficiency of business processes, automate management decisions and develop innovations are identified. The main challenges are outlined, in particular ethical, technological and organizational aspects, as well as prospects for further integration of artificial intelligence into corporate management.

Keywords: artificial intelligence, innovative activities, enterprise management, automation, digital transformation, business analytics, competitiveness.

Для забезпечення високого рівня конкурентоспроможності в умовах діджиталізації сучасні бізнес-організації повинні постійно запроваджувати інноваційні підходи. Штучний інтелект в умовах сьогодення стає невід'ємною частиною сучасного бізнесу, радикально змінюючи підходи до управління, розробки продуктів і стратегічного планування [1, с. 167]. В умовах жорсткої конкуренції на ринку товарів та послуг власники бізнесу шукають нові способи підвищення ефективності і оптимізації своїх операцій. Використання штучного інтелекту дозволяє бізнес-організаціям адаптуватися до цих змін, автоматизуючи складні процеси, вдосконалюючи обробку даних і забезпечуючи прийняття рішень на основі точних

прогнозів. Застосування алгоритмів машинного навчання та нейронних мереж дає можливість підприємствам не тільки підвищити свою продуктивність, а й створювати нові інноваційні рішення, що відповідають вимогам часу [2, с. 51].

Однією з ключових переваг штучного інтелекту є його здатність значно скорочувати час на виконання рутинних завдань, що раніше вимагали значних людських ресурсів [3, с. 175-176]. Бухгалтерські розрахунки, фінансовий аудит, логістичне планування – усе це може здійснюватися набагато швидше та точніше за допомогою інтелектуальних систем [4, с. 176-183]. Це звільняє співробітників для виконання більш стратегічних і творчих завдань, що сприяє підвищенню продуктивності та покращенню загальної ефективності бізнесу.

Штучний інтелект також робить революцію у сфері клієнтського обслуговування, забезпечуючи персоналізований підхід до кожного споживача [5, с. 106]. Завдяки аналізу поведінки клієнтів штучний інтелект допомагає підприємствам краще розуміти їхні потреби, прогнозувати запити та розробляти персоналізовані пропозиції. Це дозволяє значно покращити взаємодію з клієнтами, збільшити рівень задоволеності та лояльності, а також підвищити ефективність маркетингових кампаній, орієнтуючи їх на конкретну цільову аудиторію.

Використання штучного інтелекту дає бізнес-організаціям можливість автоматизувати управлінські процеси, що забезпечує більшу точність та швидкість ухвалення рішень. Інтелектуальні системи здатні аналізувати великі масиви даних, виявляти тренди, прогнозувати потенційні проблеми та надавати рекомендації для оптимізації операцій. Це допомагає зменшити вплив людського фактора, знизити кількість помилок та приймати більш обґрунтовані рішення, що підвищує ефективність управління.

Сфери застосування штучного інтелекту охоплюють практично всі аспекти бізнесу: від оптимізації виробничих процесів до розвитку нових продуктів і послуг. Наприклад, за допомогою штучного інтелекту можна вдосконалювати ланцюги постачання, передбачати зміни на ринку та покращувати стратегії продажів. Системи штучного інтелекту здатні розпізнавати і вивчати закономірності ринку, що дає змогу підприємствам оперативно реагувати на зміни, адаптуючи свої стратегії та забезпечуючи конкурентоспроможність.

Штучний інтелект має величезний потенціал для трансформації бізнес-процесів і покращення ефективності діяльності бізнес-організації. Його впровадження в різні функціональні сфери дозволяє автоматизувати рутинні завдання, оптимізувати операції, підвищити якість обслуговування клієнтів та знизити витрати. У таблиці 1 представлено наочні приклади того, як штучний інтелект може застосовуватися в різних сферах бізнесу, допомагаючи компаніям досягати кращих результатів у продажах, маркетингу, обліку, управлінні персоналом і операційній діяльності.

Таблиця 1 - Застосування штучного інтелекту в функціональних сферах підприємництва [6, с. 83]

Функціональна сфера	Спосіб використання штучного інтелекту
Продажі	Прогнозування попиту — автоматичне створення точних прогнозів продажів на основі аналізу історії взаємодії з клієнтами та попередніх продажів. Чат-боти / e-mail-боти — автоматизація взаємодії з клієнтами для підвищення ефективності продажів.
Маркетинг	Покращення конверсії та персоналізація вебсайтів — налаштування індивідуальних пропозицій для користувачів на основі їх місцезнаходження, пристроїв, демографічних даних. Індивідуальні push-повідомлення — автоматичне налаштування персоналізованих повідомлень. Аналіз візуального контенту — виявлення місць використання продукції на зображеннях у соцмережах. SEO-оптимізація — автоматизація процесів покращення видимості в пошукових системах.

Клієнтська підтримка	Чат-боти та голосові боти — автоматизація обслуговування клієнтів, надання підтримки без необхідності залучення живих операторів, забезпечення цілодобового сервісу.
Облік	Автоматизація повторюваних завдань — штучний інтелект автоматично обробляє рутинні завдання, такі як запис даних, перевірка рахунків, класифікація транзакцій. Напів автоматизація складних процесів — допомога штучному інтелекту в обробці нарахування заробітної плати та прийнятті рішень на основі аналізу даних.
Управління персоналом	Аналіз профілю кандидатів при наймі — автоматична оцінка резюме кандидатів з прогнозом їх відповідності вимогам бізнес-організації. Аналіз організаційної структури — вивчення формальних і неформальних зв'язків в організації для вдосконалення управлінських стратегій.
Операції	Удосконалення ІТ-процесів — автоматизація задач з кібербезпеки та обслуговування програмного забезпечення. Цифрова трансформація операцій — інтеграція ШІ в операційні процеси для оптимізації виробничих і обслуговуючих систем.

Але, незважаючи на всі переваги, застосування штучного інтелекту вимагає значних інвестицій у технології та підготовку персоналу. Для того, щоб отримати максимальну вигоду від впровадження інтелектуальних систем, підприємства повинні активно інвестувати в розвиток своїх співробітників, надаючи їм необхідні знання та навички для ефективного використання нових технологій. Це включає не лише технічні компетенції, але й уміння працювати з даними, оцінювати ризики та приймати рішення на основі аналізу великих обсягів інформації.

Ще одним важливим аспектом є питання етики і прозорості використання штучного інтелекту. Застосування алгоритмів, здатних автоматично приймати рішення, може призвести до ситуацій, коли упередження в самих алгоритмах призводять до дискримінаційних або несправедливих рішень. Це створює потребу в чітких правилах і принципах використання штучного інтелекту, які гарантуватимуть справедливість і забезпечуватимуть етичне використання цих технологій у бізнесі [7, с. 114].

Штучний інтелект відкриває нові можливості для розвитку нових продуктів та послуг. Технології машинного навчання можуть допомогти підприємствам створювати більш інтуїтивно зрозумілі та персоналізовані продукти, що відповідають змінюваним потребам клієнтів. З використанням штучного інтелекту можна вдосконалювати як існуючі продукти, так і розробляти нові інноваційні рішення, що дозволяють компаніям зайняти лідерські позиції на ринку.

Зростаюча роль штучного інтелекту в управлінні інноваціями також підвищує ризики, пов'язані з кібербезпекою. У зв'язку з тим, що штучний інтелект обробляє великі обсяги чутливої інформації, важливим питанням стає захист даних від зловмисних атак і витоків. Підприємствам необхідно інвестувати в розробку надійних систем безпеки та забезпечення конфіденційності даних, щоб уникнути можливих загроз, що можуть мати серйозні наслідки для їхньої діяльності.

Штучний інтелект також дає змогу покращити стратегії управління ризиками. Завдяки можливості передбачати різні сценарії розвитку подій, інтелектуальні системи дозволяють підприємствам заздалегідь виявляти потенційні загрози та вжити заходів для їхнього мінімізації. Це особливо важливо в умовах високої невизначеності, коли підприємства стикаються з економічними та політичними ризиками, що можуть суттєво вплинути на їхню діяльність.

Застосування штучного інтелекту не лише сприяє розвитку бізнесу, а й значно змінює внутрішні процеси підприємства. Технології штучного інтелекту допомагають оптимізувати управлінські структури, зменшити витрати на операційну діяльність та

покращити якість виконуваних завдань. Це дозволяє бізнес-організаціям підвищувати свою конкурентоспроможність та забезпечувати довгостроковий успіх [8, с. 85].

Використання штучного інтелекту також сприяє розвитку більш ефективних методів прогнозування і аналізу даних, що дозволяє підприємствам швидше адаптуватися до змін на ринку. Застосування інтелектуальних систем дозволяє прогнозувати економічні тенденції, вивчати потреби клієнтів і виявляти слабкі місця в бізнес-процесах. Це надає компаніям можливість коригувати свої стратегії до того, як проблеми стануть серйозними, що забезпечує їм кращі шанси на успіх [9, с. 315].

Інтеграція штучного інтелекту у діяльність бізнес-організації дозволяє забезпечити відповідність потребам сучасних користувачів та досягти необхідного рівня конкурентоспроможності на ринку функціонування. Продукти з інтегрованим штучним інтелектом характеризуються якісно новими параметрами та дозволяють бізнес-організаціям забезпечити економічно обґрунтований рівень рентабельності у довгостроковій перспективі. [10, с. 152].

Сьогодні штучний інтелект також є важливим інструментом для розвитку інноваційних технологій у різних галузях, таких як охорона здоров'я, фінанси, виробництво, освіта та багато інших. Застосування штучного інтелекту дозволяє компаніям не лише вдосконалювати існуючі процеси, а й створювати нові рішення, які можуть кардинально змінити ці галузі. Підприємства, які активно впроваджують ці технології, здатні створювати додаткову цінність і займати лідерські позиції на ринку.

Підсумовуючи, можна сказати, що штучний інтелект відкриває перед бізнес-організаціями безліч нових можливостей. Водночас для того, щоб отримати максимальну вигоду від його використання, компанії повинні враховувати всі можливі ризики та виклики, пов'язані з впровадженням цих технологій. Завдяки зваженому підходу до інтеграції ШІ в свою діяльність підприємства можуть не лише підвищити свою ефективність, а й створювати інноваційні продукти та послуги, що відповідають вимогам сучасного ринку.

Література

1. Ярошевська Т.(2024). Переваги та недоліки використання технологій штучного інтелекту в умовах війни та післявоєнний час. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 1 (128), 165-171.
2. Дроздовський Я. П.(2024). Використання штучного інтелекту в міжнародному бізнесі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", (52), 50–57.
3. Рєпіна І. М. (2024).Результативність використання штучного інтелекту для бізнесу та суспільства. *Економіка підприємства: теорія та практика* : зб. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 10–11 жовт. 2024 р. Київ : КНЕУ, 174–177.
4. Трачова Д. М. (2023). Перспективи використання штучного інтелекту у фінансовому обліку. *Підприємництво та управління розвитком соціально-економічних систем* : електрон. періодичне міждисциплінарне наук. вид. 2, 171-191.
5. Мельниченко О. В. (2020) Засади використання штучного інтелекту в контролі підприємств. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького*. Серія Економічні науки (1). pp. 100-108.
6. Махова Г. В. (2022). Штучний інтелект в підприємстві: можливості та перспективи використання. *Економіка та підприємництво* : зб. наук. пр. – Київ : КНЕУ, 49, 75–89.
7. Кондрат О. Б. (2024). Застосування штучного інтелекту в менеджменті інновацій. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2, 109-115.
8. Нестерова К. С. (2024). Інтеграція штучного інтелекту у стратегічне управління підприємством: перспективи розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного*

університету : серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. Ужгород : Видавничий дім "Гельветика", 53, 82–86.

9. Махова Г. (2021). Перспективи використання штучного інтелекту в підприємстві. *Економіка підприємства: теорія і практика* : зб. матеріалів ІХ Міжнар. наук.-практ. конф., 12–13 жовт. 2022 р. Електрон. текстові дані. Київ : КНЕУ, 314–317.

10. Віннікова І.І, Пономаренко І.В. (2023). Роль штучного інтелекту при просуванні брендів методами цифрового маркетингу. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка: Науковий журнал*. Одеса: Видавничий дім «Гельветика» . (18), 149 –154. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.18.16>

References

1. Yaroshevska T. (2024). Advantages and disadvantages of using artificial intelligence technologies in wartime and post-war times. *Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*. 1 (128), 165-171.

2. Drozdovsky Y. P.(2024). Using artificial intelligence in international business. *Scientific Bulletin of the Uzhgorod National University: series: International Economic Relations and the World Economy*. Uzhgorod: Publishing House "Helvetica". 52. 50-57.

3. Repina I. M.(2024). The effectiveness of using artificial intelligence for business and society. *Enterprise economics: theory and practice: collection of materials of the X International Scientific and Practical Conference*, Kyiv, October 10-11, 2024. Kyiv: KNEU, 174–177.

4. Trachova D. M. (2023). Prospects for the use of artificial intelligence in financial accounting. *Entrepreneurship and management of the development of socio-economic systems: electronic periodical interdisciplinary scientific*. ed.. 2, 171-191.

5. Melnychenko O. V. (2020) Principles of the use of artificial intelligence in the control of enterprises. *Bulletin of the Bohdan Khmelnytskyi Cherkasy National University. Series Economic Sciences* (1), 100-108.

6. Makhova G. V. (2022). Artificial intelligence in entrepreneurship: possibilities and prospects for use. *Economics and entrepreneurship: collection of scientific works* . Kyiv: KNEU, 49, 75–89.

7. Kondrat O. B. (2024). Application of artificial intelligence in innovation management. *Current problems of innovation economics and law*. 2, 109-115.

8. Nesterova K. S. (2024). Integration of artificial intelligence into strategic management of the enterprise: development prospects. *Scientific Bulletin of the Uzhgorod National University: series: International Economic Relations and the World Economy*. Uzhgorod: Publishing House "Helvetica". 53, 82–86.

9. Makhova G.(2022) . Prospects for the use of artificial intelligence in entrepreneurship. *Enterprise economics: theory and practice: collection of materials of the IX International Scientific and Practical Conference*, October 12–13, 2022. Electronic text data. Kyiv: KNEU, 314–317.

10. Vinnikova I.I., Ponomarenko I.V. (2023). The role of artificial intelligence in promoting brands using digital marketing methods. *Tavria Scientific Bulletin. Series: Economics: Scientific Journal*. Odesa: Helvetica Publishing House, (18), 149 –154. <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2023.18.16>